

Beslissing

Klachtnummer: KC 23-026

Klachtdatum: 24 oktober 2023

Klager: klager

Onderwerp: klacht over beperking bewegingsvrijheid

Verweerder: verpleegkundig specialist

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die de klager op 24 oktober 2023 heeft ingediend. De klacht gaat over de beperking van klagers bewegingsvrijheid.

Op 2 november 2023 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden.

Aanwezig waren:

- klager en zijn patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)
- verweerder

En van de klachtencommissie:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter
- de heer M. Tervoort, psychiater n.p.
- mevrouw C. van den Broek, verpleegkundige somatische zorg en ouderen psychiatrie

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw J. Cazemier, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden van de klachtencommissie gedeeld.

Toelichting van klager

Klager heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klager geeft aan dat de beperking van bewegingsvrijheid nu niet meer geldt. Hij heeft drie signaleringsplannen: een standaard, een voor vrouwen en een voor smartphones. Klager legt uit wat er in het signaleringsplan over de smartphone staat. Als klager veel stress heeft is onderdeel van de verleiding om porno of datingapps te downloaden. Klager geeft aan dat een signaleringsplan hypothetisch is. Er staat wel in het plan dat het niet is toegestaan om apps te downloaden. Het is niet verstandig volgens klager als hij porno download, omdat hij daar in het verleden op een verkeerde manier mee is omgegaan. Datingapps zijn in zoverre ook delict gerelateerd, omdat hij in het verleden is gaan daten met een vrouw die hij kende via een datingapp. Klager geeft aan dat het niet eerder was voorgekomen dat hij datingapps had gedownload terwijl het niet was toegestaan. Klager vertelt dat hij

nog maar sinds kort een smartphone heeft. Hij kan een smartphone onder meer gebruiken om zijn locatie te delen om te laten zien waar hij is.

Klager zit nu in de resocialisatiefase. Vooruitzichten waren een tijd weg. Hij vertelt dat hij vandaag een gesprek had met zijn studieadviseur dat onder meer ging over wat voor werk hij kan gaan doen na zijn studie. Klager mag nu twee keer per week voor zijn studie reizen. Hij moet vertrouwen hebben in de toekomst, maar veel dingen zullen wel lastig zijn.

Ten aanzien van schrijfpdrachten geeft klager aan dat hij op der andere afdeling ook schrijfpdrachten kreeg. Hij vertelt dat hij daar meer kon bespreken wat er in de schrijfpdrachten moest staan. Daar waren de schrijfpdrachten ook meer een aanleiding om een gesprek te voeren met behandelaren. Hij geeft als voorbeeld dat hij een keer naar de bibliotheek was gegaan en daar op een computer ging. De schrijfpdracht was bedoeld om te reflecteren op de gebeurtenis en was aanleiding voor verder gesprek.

Klager vertelt dat het gesprek over het beperken van zijn bewegingsvrijheid ongeveer een half uur, nadat hij terug was van zijn studie, plaatsvond. Hij was net terug en was net een verlov aan het plannen. Toen hij naar buiten wilde gaan werd hij door verweerder op gesprek gevraagd. Er werd gevraagd naar zijn studieontwikkelingen en daarna werd vrij snel medegedeeld dat zijn vrijheden werden beperkt.

Klager heeft het idee dat hij, nadat hij had aangegeven de datingapps te hebben gedownload, wel met veel mensen heeft gesproken over de achterliggende oorzaken waarom hij de datingapps had gedownload. De gesprekken gingen ook over de vraag in hoeverre het downloaden van datingapps delict verhogend is. Hij zou het zelf niet bovenaan in zijn signaleringsplan zetten, wel het niet eerlijk zijn of het ondergronds gaan. Volgens klager is het niet gek dat juist in een fase waarin het goed met hem gaat, hij contact wil met vrouwen. Klager geeft aan dat er niet expliciet tegen hem is gezegd dat het vertrouwen is geschaad. Hij vindt ook niet dat er geen gesprek met hem mogelijk was. Klager denkt dat verweerder hem nog niet zo goed kent en dat zij daarom geen inschatting kon maken.

De patiëntenvertrouwenspersoon geeft aan dat er in de 9.9 beslissing staat dat klager wilsbekwaam is. Dat maakt de motiveringseis nog zwaarder. Het informeren mist de patiëntenvertrouwenspersoon in de aanzegging.

Toelichting van verweerder

Verweerder heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Verweerder geeft aan dat klager toegaf datingapps te hebben gedownload. Toen hij dat aangaf hebben de behandelaren hem ruimte gegeven om daar op te reflecteren. Klager kreeg een schrijfpdracht om te reflecteren. Het ging om de vraag hoe het gekomen was dat klager tot het downloaden van datingapps was overgegaan.

Verweerder had van zijn andere behandelaren gehoord dat schrijfpdrachten bij klager goed werkten. Het onderzoekende ontbrak in de eerste schrijfpdracht, terwijl klager hier volgens verweerder wel toe in staat is. Daarom is de schrijfpdracht aan klager teruggegeven met de opdracht om wat er gebeurd was meer onderzoekend te beschrijven. Verweerder geeft aan dat de schrijfpdracht van klager eerst in het ochtendoverleg is besproken en vervolgens met klager is besproken. Een schrijfpdracht kan geen aanleiding zijn om een dwangmaatregel op te leggen. Het advies was om het signaleringsplan erbij te pakken en om te kijken welke dingen klager, in de situatie zoals die zich had voorgedaan, herkende uit het signaleringsplan. Hij heeft vervolgens terugkoppeling van een

sociotherapeut ontvangen. Klager begreep de terugkoppeling niet, waarna een andere therapeut een gesprek met klager heeft gevoerd. Vervolgens is ook nog een gesprek gevoerd met verweerder en de therapeut. Dat gesprek verliep heel stroef. Verweerder kon niet doorvragen en er was geen dialoog mogelijk. Verweerder zag delict-risicofactoren terug in het gedrag van klager. Toen is met het team een afweging gemaakt over wat ze zouden toen.

Klager gaf aan ook van zijn verlofplan te willen afwijken, maar het advies was om na de studie gewoon terug te komen. Volgens verweerder was er veel spanning. Ook de avond was iets voorgevallen. Verweerder wilde, voordat klager naar buiten zou gaan, het gesprek voeren over of hij grip had op zijn emoties en zijn handelen. Het voelde voor verweerder tijdens het gesprek alsof zij kon zeggen wat ze te zeggen had, maar dat er geen ruimte was voor gesprek. Het gedrag in combinatie met het niet in contact zijn en het niet over moeilijke onderwerpen kunnen praten, waren volgens verweerder de aanleiding voor de beslissing om zijn bewegingsvrijheden te beperken. Klager vertoonde het oude, stekende, snerende, kleinerende gedrag. Verweerder heeft meerdere delict-risicofactoren waargenomen, maar zij kon de inschatting niet maken of hij delict gevaarlijk was. Het gedrag van klager in combinatie met het downloaden van de apps en delict-risicofactoren was genoeg om een maatregel op te leggen. Verweerder geeft aan dat ook het feit dat de studie voor klager heel belangrijk was, heeft meegespeeld in de beslissing.

Verweerder geeft aan dat in de periode tussen 17 en 23 oktober 2023 gesprekken zijn gevoerd met de sociotherapeut en anderen. Er was in die periode minder spanning waarneembaar en klager kon ook weer spreken over voor hem lastige onderwerpen. Er was volgens verweerder weer voldoende grond om samen te gaan werken.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is tijdens de behandeling van de klacht opgenomen bij de zorgaanbieder op basis van een strafrechtelijke titel, namelijk TBS met voorwaarden. De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is van toepassing op klager via artikel 9:1 lid 2 Wvggz.

De klacht gaat over de beperking van klagers bewegingsvrijheid.

De klachtencommissie kan deze klacht beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (Klachtenreglement).

Beoordeling van de klacht

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Klager klaagt over de beslissing van verweerder van 17 oktober 2023 om zijn bewegingsvrijheid te beperken (artikel 9:9 lid 2 Wvggz). De beperking is op 23 oktober 2023 weer opgeheven.

In artikel 9:9, tweede lid van de Wvggz is de mogelijkheid tot het opleggen van beperkingen in het recht op de bewegingsvrijheid van een patiënt in en rond de accommodatie geregeld. Beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie kunnen door de zorgverantwoordelijke worden opgelegd als:

- a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op de bewegingsvrijheid ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene; of
- b. dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals

die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

Beperking van de bewegingsvrijheid is verplichte zorg als bedoeld in de Wvggz. Artikel 3:3 Wvggz bepaalt dat verplichte zorg alleen als uiterste middel kan worden verleend als wordt voldaan aan de vereisten van vrijwilligheid, proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid.

Uit de beslissing volgt dat verweerder het beperken van de bewegingsvrijheid noodzakelijk vond wegens het risico op ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand van klager en ter voorkoming van strafbare feiten. Uit hetgeen verweerder tijdens de zitting heeft toegelicht, blijkt dat de bewegingsvrijheid met name werd ingeperkt ter voorkoming van strafbare feiten.

De klachtencommissie vindt dat verweerder niet voldoende heeft onderbouwd waarom beperking van de bewegingsvrijheid nodig was om ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand van klager en strafbare feiten te voorkomen. Uit het verweerschrift en wat verweerder tijdens de hoorzitting heeft toegelicht, blijkt dat verweerder op basis van het gedrag van klager, namelijk het downloaden van datingapps en het in de eerste instantie hier niet eerlijk over zijn, en de delict-risicofactoren concludeerde dat het niet goed ging met klager. De commissie vindt dit gezien het verleden van klager begrijpelijk. Het delict-risicogevaar kon volgens verweerder alleen onvoldoende worden ingeschat, omdat klager niet over moeilijke onderwerpen kon praten en verweerder niet goed met hem in contact kon komen. De commissie overweegt dat het feit dat geen inschatting van zijn delict-gevaarlijkheid kon worden gemaakt niet betekent dat de maatregel daadwerkelijk nodig was om strafbare feiten te voorkomen. Een maatregel kan alleen worden opgelegd als daar noodzaak voor bestaat. De onderbouwing van de noodzakelijkheid, namelijk het feit dat de delict-gevaarlijkheid niet kon worden ingeschat, is volgens de klachtencommissie dan ook onvoldoende.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over de beperking van klagers bewegingsvrijheid **gegrond**.

Verzoek om schadevergoeding

Klager heeft de klachtencommissie bij zijn klacht verzocht om schadevergoeding. De klachtencommissie zal in een afzonderlijke beslissing het verzoek om schadevergoeding beoordelen en moet, voordat zij beslist over het toekennen van schadevergoeding, de zorgaanbieder horen. Zij geeft klager de gelegenheid om de schade die hij heeft geleden schriftelijk toe te lichten. Zij ontvangt klagers schriftelijke toelichting graag uiterlijk een week na verzending van deze schriftelijke beslissing.

De klachtencommissie zal na ontvangst van klagers schriftelijke toelichting en voordat zij een beslissing neemt over het toekennen van schadevergoeding, de zorgaanbieder een week de gelegenheid bieden om zijn zienswijze op het schadevergoedingsverzoek kenbaar te maken.

Beroepsmogelijkheid

Klager, zijn vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvggz).

De beslissing is genomen op 2 november 2023 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, de heer M. Tervoort en mevrouw C. van den Broek, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw J. Cazemier.

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 6 november 2023 verstuurd aan klager, pvp, verweerders, directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.